

# Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Varga-u. 5. :: Telefon 788-789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 1000 korona.  
Előfizetési ár egy hóra 20000 K

## Lehullott béklyók.

Az összeroppanás után a győztes államok bünbakokat keresvén, nagy állították Magyarországot a tárgyaló asztal elé, mint a világháború bűnösét, amelyet meg kell büntetni. Ez a szigorú büntetés el is hangzott s annak következményeit éreztük hosszú esztendőkon keresztül. A trianoni büntető békét aláírták a világ némezei s aláírtuk mi is, mert erre kényszerülve voltunk, holott tudtuk, hogy olyan bűnökért kell bünhödnünk, amelyeket el sem követtünk. Erre az igazságtalanságra és méltánytalanságra azóta rájött a világ s a magyar kormány intervenciói s reparálást kívánó törekvései után most eljutottunk oda, hogy a trianoni szerződést valóban lehet reparálni. A Nemzetek Szövetsége ma már felfüggesztette a zálogjogokat s a míg ez meg nem történt, lehetetlenség számba ment minden talpraállási törekvésünk. Ugyanakkor előttünk állt még egy súlyos jóvátételi kötelezettség is, ami hasonlóképp keresztelte az újjászületés minden reményét.

Ma ott tartunk már, hogy a trianoni békének ez a két, letértehetetlennek látszó béklyója leesett a kezünkről, mert ugyanazok a nemzetek, amelyek Magyarországnak kérelmetlen megbüntetését követelték még pár év előtt is, most olyan okmányt irtak alá, amelyben dokumentálták, hogy Magyarország talpraállítását elsőbbséggel követelményeknek tartják, mint a fölé való jóvátételi követelést.

Ebben a két jelentős eredményben van a Bethlen miniszterelnök által inaugurált kölcsönkezi jelentősége. — A Magyarországnak nyugtandó nemzetközi kölcsönrel a nyugati hatalmak pénzüvilága belekapcsolódik abba az érdeklőbe, melynek célkitűzése Magyarország talpraállítása és gazdasági fejlesztése és nemcsak nekünk szegény kifosztott magyaroknak, hanem külföldi befolyásos csoportoknak is érdeke lesz, hogy Magyarország felvirágozzék. Az okos hitelező nem üti agyon adóssát, hanem támogatja, segíti, ha másért nem is, de azért, hogy a vele szemben fennálló kötelezettségeknek is megtudjon felelni.

Nagyon is szubjektív érzésekből táplálkozik az a mindenáron való kritika, mely Trianont lát a szánálási programban. Nem Trianon az, hanem ellenkezőleg a trianoni terhek által való felszabadulás lehetősége.

## Közös fronton harcolnak a fajvédők és a szociáldemokraták a kölcsönjavaslatok ellen.

Gömbös levele Bethlenhez. — A legélesebb harcot jelenti be. — Apponyi és az ellenzék egyrésze a javaslatok mellett.

Budapestről jelenti tudósítónk: Amióta a kormány a nemzetgyűlés elé terjesztette az újjáépítő programmal kapcsolatos javaslatokat, azóta a politikusokat és az ország közvéleményét egyaránt az érdekli, mi lesz ezeknek a javaslatoknak a sorsa és főképp milyen következzel lesznek ezek a javaslatok az ország pénzügyi és gazdasági regenerálására. A politikai pártok, amelyeknek elhatározásán múlik a javaslatok elfogadása, vagy elvetése, egymásután foglalnak állást a javaslatok dolgában.

Az Egységes Párt és a vele fegyverbarátságot tartó Nemzeti Polgári és Keresztény Gazdasági Párt magukévá teszik a kormány javaslatát.

Rassay, Ugron, Bárczy, Gaál Gaszton és más pártok kivüliek nem állnak utjába a javaslatok gyors elintézésének. Apponyi Albert gróf a maga jelentős állásfoglalásában arra a megállapodásra jut, hogy rettentő felelősséget vesz magára, aki az újjáépítő program keresztülvételét megakadályozza.

A demokraták nem késleltetik a program elintézését. Ruperték sem merik vállalni a felelősséget, melyet a javaslatok elfogadásának megakadályozása jelent.

Ma azután nyilatkoztak a fajvédők és határozták a szociálisták. A fajvédők álláspontját Gömbös egy levélben hozza Bethlen miniszterelnök tudomására. Ez a levél a következőképen hangzik:

„Tisztelt Barátom! A nemzetgyűlés ellenzéki pártjainak vezetőivel folytatott tárgyalásai alkalmával kérdésekre, milyen magatartást fog tanúsítani a vezetésem alatt álló csoport az újjáépítő javaslatokkal szemben, nem adhattam konkrét választ, miután a vezetésem alatt álló kormány gazdasági terveit tartalmazó törvényjavaslatokat akkor még részleteiben nem ismertem és barátaimmal sem volt addig érkezősem e feltehető fontos kérdésről értekezni.

Tegnap éjjel a fajvédő csoport beható tanácskozás után arra az egyöntetű elhatározásra jutott, hogy az ország érdekében mindent el fog követni a Ház asztalán fekvő, ugynevezett újjáépítő javaslatok törvényerőre emelése ellen. Tesszük azzal a tudattal, hogy eddig is az általunk hirdetett program követése lett volna helyes és hogy ismételtlen meggyőződöttünk, hogy a jelenlegi kormány sem a meglátásban, sem a koncepcióban, sem pedig rendszeres törvény végrehajtásában semmiféleképpen sem tudott a nehézzel szemben sem tudott a nehézzel szemben megállni, úgy, hogy kételkedünk abban, hogy az előttünk fekvő elhatározásod pozitív eredményhez vezetessen. Az ugynevezett újjáépítő javaslatokban nélkülözük a szuverén nemzet alkotó erejének megnyilatkozását, improvizálást látunk bennük és ezt éppen gazdasági szempontból kell megítélnünk.

Hosszasabban indokolja azután Gömbös levelében a fajvédők állásfoglalását és bejelenti, hogy a vita folyamán a Ruten-márkához hasonló — mondjuk — járadék kor-

## Izgalmas tanácskozás a pénzügyminiszter és a bankvezérek közt.

A kormány nem tett engedelményt a részvényvagyonszármazás ügyében. — Konferencia a legteljesebb titoktartás jegyében.

Budapestről jelentik: Ma délután fél 1 órakor a budapesti bankok vezetői közül megjelentek a pénzügyminisztériumban Eber Antal, Krausz Simon, Székely Ferenc, Madarassy Beck Gyula báró, Kornfeld báró, Krausz Károly és Siehermann Bernát a Tébe. tanácsosa.

Délután háromnegyed 3-ig tartott a tanácskozás, amelyről semmi sem szivárgott ki, a tanácskozás részvevői a legszigorúbb titoktartást őrizték meg.

Hir szerint részletesen tárgyalták a Tébe. memorandumát és a pénzügyminiszter arra vonatkozólag megette a maga észrevételeit.

Értesülésünk szerint a kormány részéről még semmi concessziót nem tettek a részvényváltás enyhítése érdekében.

A pénzügyminisztériumban megtartott tanácskozásról délután két órakor távozott el Krausz Simon, aki kijelentette egy újságíró előtt, hogy a bankok a legmesszebbmenő engedelmenséget tanúsítják a kormányval szemben, mert tudatában vannak a nehéz pénzügyi és gazdasági helyzetnek. A bankok azonban elárják a kormányt, hogy ennek ellenében bizonyos terhektől mentesítsék a pénzügyminisztériumot és a fizetést és ne hárítsanak mindent a bankok ellenére.

Székely Ferenc a következőket mondta:

— A konferenciáról részletesen nem nyilatkozhatom, mivel abban állapodtunk meg, hogy erre vonatkozólag egyelőre semmit sem közlünk a nyilvánossággal.

A bankok semmi újabb javaslatot nem terjesztettek a pénzügyminiszter elé, mindenben ragaszkodtak eredeti kívánásuk teljesítéséhez, amiket részletesen kifejtettek a Tébe. memorandumában. Előreláthatólag néhány napon belül újabb tanácskozás lesz a pénzügyminiszterrel és remélhető, hogy sikerülni fog végre is méltányos

na rendszer bevezetését fogják javasolni.

A levél így végződik:  
Fogadd kérlek nagyrabecsülésem kifejezését, amellyel vagyok igaz tisztelőd.  
Budapest, 1924. április 1.

Gömbös Gyula.

A szociáldemokrata párt parlamenti frakciója kedden este elhatározta, hogy minden erejüket belefogják vinni a hareba, hogy az eddigi súlyos adóterhet és lakbéréket ne tegyék elviselhetetlenné. A parlamenti szociáldemokrata frakció mindent el fog követni, hogy az újjáépítési törvényjavaslat törvényerőre ne emelkedjék. Társadalmi akciót is indítanak ugyane cél elérésére.

megegvezésre jutni a részvényváltás ügyében.  
A tanácskozás egyébként meglehetősen izgalmas volt.

A gyáriparosok konf. renciája

A pénzügyminisztériumban folyt tanácskozásokkal egyidőben Walkó kereskedelmi miniszter a gyáripari érdekeltségeket beígért valuta-kölcsön előleg ügyében.

Kérték a kereskedelmi minisztert, hogy a gyáripar érdekeit határozottan támogassa, mivel a valuta kölesönelőleg befizetése igen erősen igénybe veszi a vállalatokat.

A miniszter ezt a maga részéről kilitásba is helyezte.

A gyáriparosok már meg is kezdték a valuta kölesön előleg befizetését. Ma délután már a nagyobb létező befizetések megtörténtek.

Előreláthatólag a gyáripar egész valuta előlegét — amely 10 millió svájci frankot tesz k. — 8 napon belül beztik.

Öt szónok egy délelőtt.

A középiskolai reform tárgyalása.

Budapest, április 1. A nemzetgyűlés mai délután folytatta a középiskolai reform tárgyalását. Előszónok Várnay Dániel volt, ki pártizati javaslatot nyújtott be a felvételi vizsgák átírásáról. Utána Illés József majd Maday Gyula mondtak igen szakszerű beszédet a javaslat mellett.

Szilágyi Lajos (pártonkivül) nem volt megengedőnek, hogy Petőfi műveit cenzúrázzák. A törvényjavaslatl nincsen szózatva. Le kérték volna venni a reformról a forradalom tanúságait. A realiskola nem új típus.

Landvayl Harmafrodita typus.

**Klebsberger:** Ismétélje meg a Házon kívül.  
**Lendvai:** Harmafrodita typus.  
 Az elnök rendre utasítja Lendvait.  
**Ktss Menyhért:** (fajvédő) beszél  
 után.  
 Az ülés 2 órakor ért véget.

**33 százalék a márciusi drágulás.**

Budapest, április 1. A márciusi havi drágulás a Pester Lloyd adatai szerint 28-23 százalékra rug. Gál Benő adatsai alapján 5 tagu munkáscsalád megélhetését figyelembevéve a drágaság 33-75 százalékkal emelkedett.

**Milyen idő várható.**

**Meteorológiai Intézet jelentése.**

Hazánkban az utóbbi 24 órában az esők megszüntek. A hőmérséklet pihnyedt. A minimum heliként a fagypontra alá is került.

Időprognózis: Helyenként főleg nyugaton eső nemi hősüllyedéssel.

**Kassát elvágta az árvíz a Felvidék többi részétől.**

Prága, április 1. A lapok nagy áradásról számolnak be a Felvidék keleti részén a Ruszinszkóban. Az árvíz miatt a vasutvonalak egész során kellett beszüntetni a forgalmat. A felvidék déli és északi része tegnap óta el van vágva Kassától.

**Április 10-én ünnepség lesz Nádudvaron.**

A Tormay Cecília alapítvány átadják Tormay Ceciliának.

Néhány nappal ezelőtt a „Debreczen” hírt adott arról, hogy Nádudvaron mozgalmat indítottak egy „Tormay Cecília alapítvány” megteremtése érdekében. Most már azt jelenthetjük, hogy az alapítványhoz szükséges 6.000.000 koronát Váczy Endréné nádudvari lakos kezdeményezésére már összehozták s megszerkesztették az alapító levelet is. Az alapítványi oklevél szerint az összeg kamatából az arra rászoruló nádudvari gyermekek könyv- és tanszerszükségletének költségei fedeztetnének. Az alapítványt a nádudvariak április hó 10-én ünnepség keretében bocsátják Tormay Cecília rendelkezésére, aki néhány napra ottani rokonához, Tormay Géza ny. miniszteri tanácsoshoz fog érkezni. Az ünnepségen a Török Sándor állami iskolai tanító által megszervezett önkéntes női énekkar is szerepelni fog. Bemutatják ezenkívül a nádudvari műkedvelők a Czeglédy Györgyné az alkalomra írt pompás színdarabját.

Az ünnepség ezenkívül még több érdekesség számával fog kibővíteni. Az ünnepség megrendezésének nehéz munkájában Tormay Gézáné, Váczy Gézáné, a nádudvari MANSZ és Mezey Béla ref. lelkes fáradozóik. Az ünnepségre lejön Petri Pál államtitkár. Nádudvar képviselője, továbbá Barabás Samu nemzetgyűlési képviselő is.

**Zománcos edények**  
 kicsinyben és nagyban.  
 Lány huzal, kapa áru, kerítésfonat, s edények kaphatók

**SESZTINA LAJOS**  
 vaskereskedésben  
 Piac u. ca. 23. sz.

**Bethlen miniszterelnök az adózásról, a lakbérek emeléséről a szanalási programmal kapcsolatban.**

**A kölcsönt teljes egészében megkapjuk.**

Budapest, ápr. 1. A nemzetgyűlés együttes bizottságai Rádai Geodeon gróf elnökletével ma delután folytatták a felhatalmazási javaslat vitáját.

A javaslathoz elsőnek Várnai Dániel szölt hozzá. Hibáztatja a kormányt, hogy az ország ilyen rendkívül súlyos helyzetbe jutott. Kérdi, hogy a 250.000.000 aranykoronás kölcsön kibocsátási költsége mennyit fog kitenni. Véleménye szerint ez a kölcsön összegét csökkenteni fogja.

Temesvári Imre előadó kijelenti, hogy a 250 millió arany koronát teljes egészében kapja meg a kormány.

Erőly Aladár agrárszempontról vizsgálja a javaslatot. Feleliti, hogy a vagyonváltás során a földművelő osztály 400 ezer holdat adott le természetben, melynek értéke több mint 4 millió korona. — Ezenkívül 22 milliárdot fizetett az 1000 holdon aluli birtokosság. — Ezzel szemben a részvénytársaságok vagyonváltása 7-8 milliárd volt. Szeretné a forgalmi adót megszüntetni.

Baross János hibáztatja a kormányt, hogy nem követte Németország példáját és éveken keresztül s rossz papírpénzen nem vásárolt idegen valutákat. A javaslatot nem fogadja el, de nem is kívánja megobstruálni.

Peyer Károly azt hiszi, hogy ha az egyes társadalmi osztályok összefogtak volna, ez jobb megoldást tett volna lehetővé és a kormány sikeresebben képviselhetne volna az országot a külföldön.

Több szónok nem lévén, elnök az általános vitát bezárta, ami után Bethlen miniszterelnök válaszolt a általános vita folyamán elhangzottakra.

— Ha van valami, mondotta, a mihez jövőbeni megterhelésünket mérni lehet, ugy ez abba van, azon megterhelés arányában, amellyel az egyes gazdasági ágak a háboru előtt megváltak terhelve. 1913-ban 463 millió aranykorona volt Csonkoma gyarorszag bevétele és míg 1926. második felég felakarunk menni 400 millióra. — Ez mutatja, hogy alacsonyabb összegre megyünk fel a szanalás végén, mint a minő összeget képviselt budgetünk a háboru előtt ezen a területen. Ez viszont bizonyítja annak, hogy bizonyos megtakarításokat kellett eszközölnünk a személyzeti és dologi kiadásoknál. Békében az egyenes adók összege kitett 118 milliót, ez-

zel szemben a mi terhünk felmegy az egyenes adóknál 156 millióra. — Végeredményben ezek együttvéve 355 milliót tettek ki és mi ezt az összeget leszállítottuk 244 millióra úgy, hogy 100 millió csökkenés mutatkozik. A jövedelem és a vagyonadó elsősorban a fundált jövedelmeket és vagyonadókat érinti, ez tehát nem a munkásosztály megadóztatása. A fogyasztási adóknál 350 millióról leszállítottuk 279 millióra. Ez bizonyítja, hogy a terv bevett adózási politika igen demokratikus, nem áll meg azaz érvelés, hogy a munkásosztály túl volna terhelve.

— Ami azt illeti, hogy a föld vagy az ipar és kereskedelem van-e jobban megterhelve, erre nézve kijelentem, hogy a földadó 28 millióról felemelkedett 33 millióra. Az összehasonlítás után nem állhat meg az a tétel, hogy a föld kevesebbet fizet, mint békében. A helyzet ma az, hogy nincs exportszabadság és nincs devizasabadság, s e miatt a mezőgazdaság lényeges veszteséget szenvedett. Az iparcikkek ára magasabbra emelkedett, mint a mezőgazdasági cikkeké. A mezőgazdaság rezsije tehát drágább.

A háboru után a magyar ipar nehéz helyzetbe került. Nagy nehézségei voltak a nyersanyagok beszerzéséhez szükséges devizák előteremtésénél. Előnye volt az, hogy megszabadult az osztrák és cseh ipar konkurenciájától.

A költségvetés ahogy össze van állítva, lehetőleg egyenlő megterhelést jelent minden társadalmi osztályra nézve.

Nem tudok összehasonlítást tenni az osztrák és a magyar lakásviszonyok közt, azonban annyit tudok, hogy Ausztriában a házak javításának költségeit a lakók fizetik és ez nagy megterhelést jelent részükre. A lakbérek emelkedésével a fix fizetések a különbözetet munkaadójukra hárítják át. A köztisztviselőkről gondoskodik a költségvetés. A költségvetésben a házadó fokozatosan emelkedik 0,7 millióról 20 millióra. Erről az összegről az állam nem mondhat le.

A zárszámadásokra nézve kijelenti, hogy azokat a számvevőségek állítja össze, ezek összeállítására a feltorlódtott nagy anyag miatt késott. Elnök ezután a vitát félbeszakította és a legközelebbi ülést holnap délutánra tűzte ki.

**A háziurak memoranduma.**

Ketszáz háztulajdonos felvonulása a parlament ele.

Budapest, április 1. A háztulajdonosok kétszáztagu monstre-küldöttsége tegnap déltben 12 órakor felvonult a parlament előtti téren a miniszterelnöki bejárá elé. A küldöttségben résztvettek a budapesti háztulajdonosok s negyven vidéki város megbízottai. A háztulajdonosok küldöttségében csatlakoztak az építőiparosok kiküldöttei, akik közös serelemeiket akarták ma déltben a miniszterelnök elé terjeszteni.

Vezetőjük dr. Németh Béta, a Háztulajdonosok Országos Szövetségének elnöke volt, aki át akarta nyújtani a miniszterelnöknek a tegnap esti kongresszus határozatait tartalmazó memorandumot.

A küldöttség vezetőségét értesítették, hogy a miniszterelnök gyengékedése miatt nem fogadhatja a küldöttséget. Figyelemmel arra, hogy a küldöttségben vidékiek is vannak, akiket nem akarnak napokig váratkoztatni, a háztulajdonosok küldöttségét a kora délutáni órákban Vass József népjóléti miniszter fogadta.

**Nyomravezet a kézelőgomb**

**A Fecske-utcai gyilkos nyomában.**

Budapest, április 1. A főkapitányságra ma egy ajánlott expresszájólott küldemény érkezett, amelyben egy kézelőgombot találtak s amely az első pillanatra feltűnően emlékeztetett a Taussig Vilmosné lakásán megtalált és a gyilkos által elveszített kézelőgombra. A szegedi főkapitányság értesítette a budapesti rendőrséget, hogy megjelent 2 évvel ezelőtt az ottani rendőrségen egy Novakovics Dusan nevű fiatalembert, aki elmondta, hogy ő a háboru befejezése után egy horvát ezredben főhadnagy minőségben teljesített szolgálatot. A szerb és horvát csapatok körében egy mozgalom indult meg, amely titokban szervezkedett tovább és jelvényük egy kézelőgomb volt, amelyből egyet a szegedi rendőrségen őriznek. A szegedi rendőrség Novakovics fényképét is megküldi a főkapitányságnak. A főkapitányságon számolnak azzal az eshetőséggel, hogy Novakovics valószínűleg megszökött.

**A köztisztviselők a békebeli fizetések 80 százalékát kérik 1924. január 1-től.**

Budapest, április 1. A hivatalos lap mai számában jelent meg a pénzügyminiszternek az a rendelete, mely az április havi készpénzváltás összegét szabályozza és ennek értékét 107.000 koronában állapítja meg.

A rendelettel kapcsolatban kérdést intéztünk a Kansz. vezértitkárhoz Javorniczki Dezsősöz, aki a következő választ adta munkatársunknak:

— A most megjelent rendeletben megállapított készpénzváltás összege a végzett számítások szerint elegendő arra, hogy abból az elmaradt természetbeni cikkeket megvásárolhassuk. A fizetési táblázat kiutat 50.000 korona mindenesetre elegendőnek mutatkozik a liszt szükséglet beszerzésére. A miniszterelnök ur megígérte, hogy jóindulatilag fogja megbírálni a memorandumban

foglalt kéréseinket és mi bizunk abban, hogy ezek a kérések nem maradnak teljesítetlenül. A memorandumban a békebeli fizetés 80 százalékát kértük 1924. január 1 től számítva, amely összeg az 5 és fél éves szandási időszak utolsó, 1926. év elején kezdődő fél évben a békebeli javadalmazás 100 százalékát érné el. Ezenkívül kértük a családi pótlék 1917 évi összegének aranykoronában számított megállapítását. Az érdekeltek körében nagy visszatevészt kellett az a szándék, hogy a nyugdíjasoknak felemelt nyugdíjleltményeik a szanalási időtartam alatt 20 százalékkal leszállítsanak.

A „Debreczen” telefonszáma esti 9 óráig 7-89 Este 9 óra után reggel 4 óráig a 7-88. sz.

**Megérkeztek**  
 a tavaszi újdonságok úgy női, mint férfi szövetekben, ki e hirdetést felmutatja 10%-ot kap.

**TEGDES J.**  
 női és férfi szabó  
 Péterfia-u. 42. sz.

**Kalaplakk, kalapfesték**  
 gyönyörű színekben, megszokott olcsó ában

**STERN festéküzletében**  
 Piac u. 10. sz. Telefon 8 56

# Ujabb büntény Budapesten.

**Meggyilkoltak és kiraboltak egy leányt. — Egy hétfig volt a guzsbakötött hullá az ágyban. — Rablógyilkosságban való hínrészesség miatt feljelentette az édesanyját. — Albrecht János volt erdőört őrizetbe vették súlyos gyanúok alapján.**

Budapest, ápr. 1. Ma este 6 óra tájban megjelent a főkapitányság ügyeletén egy Oretkovics Kornel nevű 24 éves magantisztviselő a menyasszonyával és egy levelet adott át, melyben egy kúles volt. Előadta, hogy Oretkovics Bogumilné az édesanyja ma reggel eltűnt Váci-u. 63. sz. alatti lakásáról és egy hordárral egy levelet küldött neki, amelyet Oretkovics Kornel átadott a rendőrségnek. A levélben az áll, hogy az édesanyjánál lakó Kattersberg Irma a múlt csarnap óta meggyilkolva fekszik a konyhában lévő ágyban. Nem mert szólani senkinek, mert ő volt, aki a meggyilkolt ékszerait eladta. Elhatározta azért, hogy öngyilkos lesz. — A levél alapján rendőri bizottság jelent meg a helyszínen. — A konyhában ágyban feküdt a meggyilkolt nő holttest, amely spárgával volt guzsbakötve. Feje a lábával összekötve. Az egész testet piros ágylepedő takarta be. A holttesten több vágás követe. A nyakon, a melyek átmetstették a nyelő és a légző csövet is. A kamarában utazó kosarat találtak. Ugy látszik ebbe akarták elrejtetni a holttestet, hogy aztán elszállíthassák.

A rendőrség a házbelieket kihallgatta és a leghigorubb nyomozást indította meg az eltűnt Oretkovics Bogumilné kezrekerítésére. Ejjéltkor jelent a fővárosi tudósítónk: Ebben a pillanatban érkezett meg Bardotz Lipót detektív főfelügyelő és magával hozta Albrecht Jánost Mátyás-téri lakásáról. Albrecht ellen gyanúok merültek fel, hogy ő követte el a gyilkosságot. Albrechtet azonnal kihallgatták. Elmondta, hogy 38 éves, — régebben esendő volt, azután erdőőr, most azonban faéer. Közölték vele, hogy Kattersberg Irmat meggyilkolták és rögtön utána, hogy mit tud róla. Albrecht meglepődött, azután sajnálkozását fejezte ki, majd nyugodtan elmondta a leánnyal való ismeretségét. Braziliába akart utazni Albrecht, hogy egy szabadalmát értékesítse. Baross Sándorné házasságközvetítővel érintkezésbe lépett és megmondta, hogy nem akar nőülmú, de egy olyan nőre van szüksége, aki neki előlegeznie az utiköltséget Braziliába, amit ő később visszafizetne. Így ismerkedett meg Kattersberg Irmaival, akihez ezélt három héttel

elment és ott megismerkedett a leány egy idösebb és egy fiatalabb nőrokonával. Beszélt velük, azután bementek egy másik szobába, ahol előadta, hogy neki gazdasszonyra van szüksége, ki neki az utiköltséget előlegezze. Ekkor a leány megmondta, hogy van ugyan egy aranylánc, ezüst éresekörze és fülberdái, azonban ezeket nem hajlandó erre a célra neki átengedni. Ekkor ő udvariasan köszönt éseltávozott. — Ettől kezdve nem látta Kattersberg Irmat. Albrecht elmondta még, hogy nős ember, felesége Csehországban van, január 20-án elhagyta, de a válopert csak július 20-án adhatják be hűtlen elhagyás címén. Ezért nem keresett feleséget, hanem csak gazdasszonyt. Arra a kérdésre, hogy miért nem utazott el már előbb Amerikába, holott a vizumot már megszerzte, azt felelte, hogy mindössze csak 6000 korona pénze van. Az apásától is kérhetne kölcsön pénzt, ha minden áron el akarna utazni. — A gyilkosságról nem akar tudni semmit. Kihallgatása lapunk zártakor, hajnalban 3 óraker még folyik.

## Megfelebbezték a városi létszámcsökkentést.

**Aczél Géza és Kondor Kálmán — és mások nyugdíjaztatását sérelmesnek mondják. — Revíziót kérnek.**

Tegnap délelött Lencz Géza és társai, törvényhatósági bizottsági tagok a belügyminiszterhez a város polgármestere útján felebbezést nyújtottak be a március 17-én megtartott rendkívüli városi közgyűlésnek a tisztviselők létszámcsökkentéséről hozott határozata ellen. A felebbezők kétségbevonják, hogy jogos volt olyan tisztviselőket nyugdíjazni, vagy végkielégíteni, kiknek állása ezzel nem szűnt meg; így hivatkoztak a nyugdíjazott árvaszéki ülnök, főszámvevő és a műszaki tanácsos esetére. A főszámvevő nyugdíjazásánál nem volt teljes szolgálati idő, azonban rávéttek — mondja a felebbezés — hogy utólag önként beadjon egy nyugdíjazási kérvényt. Ezt már annak beadása előtt állítólag elfogadták és teljes fizetésével nyugdíjazták. A felebbezők megemlítik, hogy csak egy módot találnak a létszámcsökkentés eredményes keresztülvitelére, azt, hogy a hivatalokat összevonják és csak ebben az esetben nyugdíjazzanak beosztás nélkül maradt tisztviselőket. A felebbezésben végül kéri, hogy mindazon tisztviselőket, akiket szolgálati évikre tekintettel sérelmesen bocsájtottak el, a belügyminiszter helyezze vissza állásukba és a közgyűlés határozatát semmisítse meg. Az olvasó tájékoztatására megjegyezzük, hogy a felebbezést többek között Kondor Kálmán főszámvevő és Aczél Géza műszaki tanácsosnak nyugdíjaztatási ügyéből indították.

## Megkezdik az 1924. évre szóló jövedelem és vagyonadó aranykoronában való kivetését.

A hivatalos lapban pénzügyminiszteri rendelet jelent meg az 1924 évre esedékes jövedelem- és vagyonadó kivetése céljára szolgáló adóbevallások végrehajtásáról. A rendelet hivatkozik arra, hogy az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról benyújtott és most a nemzetgyűlés előtt levő törvényjavaslatban a kormány felhatalmazást kér az aranykoronában kivetendő jövedelem- és vagyonadó tételeinek rendeleti uton való megállapítására. Mútan azonban az államháztartás érdekei megkövetelik hogy a rendelkezéseket sűrgősen végrehajtsák, a kormány mar a törvényjavaslat jogerőre emelkedése előtt megteszi a szükséges előkészítéskéket az adóvallomások összegyűjtésére. A rendelet megállapítja, hogy az ötszáz aranykoronát meg nem haladó jövedelem és a négyezer aranykoronát meg nem haladó értékű vagyon adómenteséget élvez.

A jövedelemadó tétele azoknál az

adózóknál, akiknek háztartásához az adózón kívül legalább két családtag tartozik, ötszáz aranykorona jövedelemnél egy százalék és a legmagasabb tétele 200.000 aranykoronánál 40 százalék legyen. A vagyonadónak legkisebb tétele 4000 aranykorona adóalapnál 0.1 százalék, a legmagasabb tétele pedig 16 millió aranykorona adóalapnál 1 százalék. Az adóbevallásokat legkésőbb 1924 április 20-ig be kell adni. Az aranykoronának papirkoronában kifejezett értékét a pénzügyminiszter a következőkben állapította meg: 1923 január hóban egy aranykorona 600 papirkorona volt, februárban 700, márciusban 900, áprilisban 1200, májusban 1300, júniusban 2100, júliusban 3900, augusztusban 6000, szeptemberben 6400, októberben 6100, novemberben 6900 és decemberben 6500 papirkorona volt egyenlő egy aranykoronával.

**LISZT**  
Kicsinyben is, előnyös árban kapható a Hortobágyimalom telepén, Mester utca végén. Ugyanotti friss tengeridára és csirke tengeridára.

**LIPCSEI SZÖRMEHÁZ**



Szörméit a legjobban megóvja molykár ellen a villanyerőre berendezett molykár ellen intézet. **Kohn Sándor** szücsmester. Szörmespecialista Debreczen, József kir. herceg utca 1. szám. Arany Bika szálló épület. Szörmetestést, vadbőröket szakszerűen vállal.

**FISCHER**  
**ADOLF**  
és  
**FIA**  
Piac-u. 61.  
Alapították 1877.

**Angol szövetek legnagyobb áruháza.**

Tavaszi ujdonságok férfi és női gyapjuszövet különlegességekben **megérkeztek!**

Legolcsóbb árban férfi felöltők, női köpeny

„COVERCOAT“  
Selyem fényű **„Burbery“**

Francia „Rips“ nagy választékban.

**Maradékok leszállított árban!**

Üetelkényszer nélkül kérjük a t. közönség n. b. látogatását.

### A kölcsönelőleg csekket takarékkoronában kell kiállítani.

A pénzügyminiszeri rendeletek értelmében az állami kölcsönelőleg csekket a postahivatalok utján mindenkor a takarékkoronák értékben fizetendőek. Ennélgya a csekkbefizetési lapon az érdekeltek részére lekézbesített fizetési meghagyásán kftüntetett összeget (takarékkoronát) kell számmal és betűvel feltüntetni; a takarékkorona és papír korona közötti különbözetet a postahivatalok számláján ki és szedik be a bejizetési díj.

Ezt a különbözetet folyó hó 7 ig bezárólag minden 190 takarékkorona után 10 koronában állapította meg a pénzügyminiszterium, ugyanis 100 takarékkorona értéke egyenlő 110 papírkoronával.

Postafőnökség.

### A Debreczeni Csokonai Kör Finn-estéje.

A Csokonai Kör 1924 április 3-án, csütörtökön este 8 órai kezdettel, az Uránia moziban finn-estélyt rendez, a következő műsorral:

1. Pacius: „Szép finn hazám.” Finn nemzeti himnusz. Eneklő Mácsay S. vezetésével a kollégiumi kántus.
  2. Megnyitó. Tartja Pap Károly dr., a Kör elnöke.
  3. Az ezer fő országa. Geográfia, utírj, 50 vetített képpel. Ismereti Ispanovits Sándor, budapesti igazgató tanár.
  4. Finn dalok. Sibelius: Mädehen kam vom Steildiehn. Sibelius: Säf, säf, susa. — Kuula: Tula armaani. — Hannikainen: Mäenlasku. — Järnefelt: Sunnuntai. — Järnefelt Viel ois virtta tiocssani. — Eneklő Helga Sainlo, finn énekművész.
  5. A finn nép és kultúrája. Etnográfia, művelődéstörténet, 50 vetített képpel, ismereti Ispanovits Sándor, budapesti igazgató tanár.
  6. Sibelius: Impromptu. — Hannikainen: Gavotte, zongorán előadja Boros Olga zongoraművész.
  7. Erőleti finn népdalok. Eneklő Helga Sainlo finn énekművész.
  8. Pacius: Szóla a kincsem... Finn népdal. Eneklő Mácsay Sándor vezetésével a kollégiumi kántus.
- Bélpó-díj: Pályó és szőlő 1200 korona, zártzék 8000 korona, támlászék 6000 korona. A Kör tagjai felet fizetik, ha 1919—23. évi tagdíjhátralókukat: 5000 koronát, befizették, vagy a jegyváltáskor befizetik.
- Jegyeket csak Méliusznál lehet váltani.

—x—x—x—x—x—x—x—x—x—

### Verbőczy táborozás.

Szép számu és illusztris közönség jelenlétében tartott táborozást a Verbőczy bajtársi egyesület tegnap este az Arany Bika disztermében.

A táborozást, amelyen többek között dr. Bacsó Jenő és dr. Ifjefalvy Vitéz Géza egyetemi tanárok is résztvettek, Pápay József nádor nyitotta meg. A műsor első száma Popovics Konstantin hatásos és ügyesen előadott monológja volt. Utána Szécsy Mária és Bacsó Ferenc rutinos, sok tapssal jutalmazott dialogja következett. Szécsy Mária két igen szép virágcsokrot is kapott a hálás hallgatóságtól. Magyar Mihály joghallgató rutinos hegedűjátékával, Bacsó Frigyes és Szigethy László nagyon jól sikerült groteszk duettal szerepeltek. A műsor után tánc fejezte be a jól sikerült áprilisi elsejét.

o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—

FÉNYKÉPÉSZETI CIKKEK  
SPRINGER könyvesboltban.

### Hittlert elítélték, Ludendorffot felmentették.

Kedden hirdették ki Münchenben az ítéletet.

München, ápr. 1. Ma délelőtt 10 óra 5 perckor hirdették ki az ítéletet a Hitler-pörben. — Hittlert, Pochner, Kriebelt és Webert egyenként öt évi várfogságra, a költségek viselésére és 200 arany-márkára ítélték. A pénzbüntetést be nem fizetés esetén husznapi várfogságra változtatják át. Ha az elítéltek büntetésükből 6 hónapot kitöltöttek, akkor a büntetés további tartamára feltételelesen szabadlábra fogják őket helyezni.

Ludendorffot felmentették és az ellene folytatott eljárás költségeit az államkincstárra hárították.

Frick, Röehm, Brückner, Wag-

### Ludendorff szegénytelennek tartja a felmentést.

München, április 1. A Hitler per ítéletének felolvasása után dr. Röder védő engedelmet kért, hogy néhány szóval javaslatot tehessen arra, hogy szüntessék meg Hitler ellen a letartóztatási végzést. Az elnök kijelentette, hogy a bíróság ebben nem illetékes, mert az ítélet a kihirdetéssel azonnal jogerőssé vált. A letartóztatási végzés felfüggesztése tekintetében az ülésen kívül az államügyészségnek kell javaslatot tenni.

Ludendorff kijelentette, hogy felmentését szegénytelennek érzi, mert bajtársait elítélték. A tisztí ruha ezt nem érdemelte meg.

A közönség körében erre a kijelentésre viharos éljenzés hangzott el, mire az elnök Ludendorfnak ezt a megjegyzését, mint nem helyénvalót visszautasította és hasonlóképp megróttá a közönséget is.

### Webster Macdonald a debreczeni egyetem disz doktora

Tegnap délelőtt avatták. — Webster munkássága. — Ravasz László Debreczenben.

Megirtuk, hogy Rev. dr. I. M. Webster, a Skót Egyesült Szabad Egyház külügyi missziójának főtákarát a debreczeni Tisza István Tudomány Egyetem Hittudományi Kara — honoris causa — doktorrá fogja avatni. Az ünnepélyes aktus tegnap délelőtt 10 órakor történt meg, nagyszámu, előkelő, tudományos résztvevők jelenlétében.

Az eskümentát dr. Varga Zsigmond hittudományi dékán olvasta a kiváló skót lelkész előtt, majd ünnepi beszédet mondott, melyben Webster érdemeit méltatta.

Webster már hosszú, husz évi eredményes magyarországi munkásságra tekinthet vissza: ő a megteremtője annak a nagyszabásu mozgalomnak, mely a keleten élő izraeliták áttérítését tűzte ki célul.

A kiváló misszionárius mindenképen rászolgált arra, hogy egy négy-száz éves universitás disz doktori oklevéllel tüntesse ki.

Webster, ki teljesen birja nyelvünket, magyar nyelven akart válaszolni a dr. Varga beszédére, azonban orrosa nem engedte meg neki; gyengélkedése miatt angol nyelven is csak 5 perccel engedélyezett a válaszbeszédre. Megköszönte a kitüntetést s további kitartásra buzdította a magyar reformátusságot.

A lélekemelő ünnepélyen előkelő vendégek vettek részt. Itt volt dr. Ravasz László, megjelent dr. Baltazár Dezső ref. püspök, ott láttuk dr. Révész Imre, Baja Mihály, Uray Sándor lelkészeket, az egész hittudományi kar s az egész theologia.

### A nevezetességek megtekintése.

Az ünnepély után a vendég dr. Erdőss Károly, lelkész-képző igazgató kalauzálása mellett megtekintette az emlékkertben levő emlékoszlopokat. Délben Karai Sándor gimnáziumi igazgató látta őket vendégül.

Ebéd után megtekintették a kollégiumi könyvtárt, hol Vargha Zsigmond egyetemi tanár fogadta őket.

ner és Pernet vádlottakra a büncselekményben való segédkezés címen egyenként egy évi és három-havi várfogságot és 100 arany-márka pénzbüntetést, illetve további tiznap várfogságot szabtak ki, ezenkívül elmarasztalták őket a költségek viselésében.

Ezeket az elítélteket büntetésük hátralévő tartamára haladéktalanul szabadlábra helyezik feltételelesen 1928. április 1-ig.

Az ítéletet a közönség minden tüntetés nélkül fogadta.

Az elítélés, illetve a felmentés, mint az elnök bejelentette, négy szavazattal történt.

### Rainprecht képviselő rágalmazási pöre.

Budapest, április 1. A büntelőtörvényes tanácsa ma délelőtt tárgyalta Rainprecht Antal nemzetgyűlési képviselő által Baján Gyula hírlapíró ellen indított rágalmazási pert. A bíróság már egy ízben tárgyalta ezt az ügyet. — A mai tárgyalásra mintegy 30 tanut idéztek be Veszprémből.

Elsőnek Rainprechtet haligatta ki a bíróság. Elmondta, hogy a kommunálatt minden alkalommal tiltakozott az alkotmányjogi sérelmek ellen. Érzékenyülten beszél arról s annyira elérékényült, hogy szavai majdnem sirásba fultak.

Az elnök Rainprecht rosszulletére való tekintettel a tárgyalást kénytelen volt felfüggeszteni.

A lefolytatott bizonyítási eljárás után a bíróság Baján Gyula hírlapíró bűnsnek mondja ki és 100.000 korona fű és 40.000 korona mellék büntetésre itéli. Az ílelet végrehajtását a bíróság 3 évre felfüggeszti és elrendeli a parlamenti almanachra vonatkozó részének elközbását.

o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—

### A Színházi Élet matinéja.

A Színházi Élet, Ince Sándor kitűnő heti lapja a vidék nagyvárosaiban a legnagyobb budapesti színművészek közreműködésével matinéket rendez. Az első irodalmi és színházi eseményt jelentő matiné Debreczenben lesz április 20-án a Csokonai-színházban. Kardoss Géza igazgatóval a matiné megrendezése végett Debreczenbe érkezett Gelléry Andor, a Színházi Élet vidéki rovatának szerkesztője.

o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—

### Cukorrépa termelő gazdák figyelmébe.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhívja a cukorrépa termelő gazdák figyelmét, hogy „Országos Mezőgazdasági Kamara Cukorrépa Termelési Szakbizottsága”, melyben a kerületi Kamarák is részt vesznek, ülést tartott, amelynek folyamán megállapítást nyert, hogy a cukor világpiacon jelenleg felfelé menő tendenciát mutat. Ezért a Bizottság a cukorrépa 1924. évi átvételi árára vonatkozólag az egyezségek megkötésénél leendő figyelembevétel oeljából egyelőre a következőkről tájékoztatja a répatermelőket:

1. A cukorrépa alapára 5 kgr. cukor október 1-től március hó 31. közötti átlagára, amely ma megfelelne 2 és fél aranykoronának. Az átlagár alatt a nagybani ár ab gvár értendő, levonva belőle a 42 százalékos kincstári részesedést.
  2. A leszállított répara a kontó fizetés 2 aranykorona. A hátralékos összeg a 6 hónapi átlagár alapján leszámoláskor esedékes.
  3. A szokásos mellékszolgáltatások szeletben, mellásban és cukorban.
  4. A kamatmentes előleg évente kettő és fél-három métermáza buza értéke katasztrális holdanként.
  5. Ezenfelül a gyárak a bizottság tudomása szerint több évre szóló szerződéseknél visszatérítés nélkül nagyobb ellenértéket is adnak.
- Figyelembe ajánlja a Kamara, hogy a szerződéskötéseknél gazdátársaink e pontozatokhoz minimális kikötésként ragaszkodjanak.

o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—o—

### Lezárás ellen

különö hatásu az

„Antisanol”

ke s. K sziti: Endő Andor Arany a g al gyógyszertár, Debreczen, Piac-utca és Szent Anna utca sarok.

Dr. Webster a legnagyobb elragadtatás hangján szólott a könyvtár ritkaságairól.

### Lelkésztestületi ülés.

Este 6 órakor lelkésztestületi ülés volt, melyen Uray Sándor lelkész lelkes szavakkal üdvözölte a vendégeket. Dr. Cairus dr. Nagy Sándor tolmácsolása mellett választott. Kifejtette, hogy ok a testvéri szeretetet ápolják továbbra is és amiben csak lehet, segítségünkre lesznek.

A vendégek holnap a város nevezetességeit tekintik meg. Délután öt órakor a Nagytemplomban istentisztelet lesz, melynek sorrendje a következő:

Jövel szentlélek, gyülekezeti ének. CXXXV. szolt. 1. verse. Bibliát olvas, imádkozik és a vendégeket üdvözlő dr. Baltazár Dezső püspök. — Karéneket énekel a Kollégiumi kántus. Dr. Cairus beszél: saját nyelvén üri imát mond és áldást. Himnusz.

↑

LEGSZEBB  
**KALAPOK**  
1000. csobban  
**HERMANN ÉS FRIEDMANN**  
Piac-utca 10. sz.  
Bírával szemben.

**Máthel János** bádogos és szerelőmester, vízvezeték és csatornázási vállalkozó  
Csepő-u. 24. Telefon 321.  
Elvállal vízvezeték, csatornázás, fűrdő, egészségügyi műszaki bereendezéseket szakszerű kivitelben, jóállás mellett s minden e szakmába vágó javításokat Raktáron kulfiszitáru, fűrdőberendezési tárgyak.

# Hírek

## Gyászistentisztelet Károly király halála évfordulóján.

Nagymagyarország utolsó uralkodójának, Károly királynak halála évfordulóján tegnap a debreceni róm. kath. és gör. kath. templomokban a gyász méltó kifejezésére ünnepies rekviemeket tartottak.

Reggel 8 órakor volt a róm. kath. templomban az első gyászmise, melyet Németh Jenő piarista tanár celebrált s amelyen a piarista főgimnázium növendékei Hgyor József igazgató vezetése alatt résztvettek.

Délelőtt fél 9 órakor a gör. kath. templomban volt gyászmise, a melyet Papp Gyula esperes-plébános végzett. A misén részt vett a rendőrség képviselőjében Nagy József rendőrfőtanácsos, továbbá a nemzeti hadsereg egy századosa, akik a szentélyben foglaltak helyet. Ezenkívül jelen voltak a gör. kath. iskolák növendékei teljes számban s többen a gör. kath. egyház tagjai sorából.

Délelőtt fél 10 órakor a róm. kath. plébánián templomban dr. Lindenberger János, apostoli helynök plébános 7 papos, püspöksüveges gyászmisét mondott. A gyászmisén jelen volt a nemzeti hadsereg számos tagja, élén Ferjentsik Ottó, vegyes dandárparancsnok parancsértisztjével s Schnörch Jenő ezredessel. Jelen voltak az összes ezredek fegyvernemenként és ezenkívül tiszti külöddtségek. — A polgári előkelőségek közül jelen voltak a debreceni köznépiszokok igazgatói, Ady Lajos, kir. tank. főigazgató vezetése alatt, míg a régi hadsereg számos kiválósága Okolicsányi Károly ny. altábornagy, hegyközségintimrei Wolff János, továbbá Flóhr János, Jankovits Miklós ny. tábornokok, Nedeczky Ferenc huszárezredes, a régi híres Zita huszárok mentéjében, mellén a Károly csapatkereszttel és Balla Jenő, nyugalmazott honv. ezredes. Megjelentek ezenkívül a vasutasok egy csoportja: Latkóczy Pál máv. állomásfőnök és a postások egy csoportja: Bohus postafőigazgató vezetésével.

A misén a róm. kath. Svetits képezdájének kiváló énekkara pompás és szívbemarkoló gyászdalokat adott elő, majd a mise végeztével elénekelték a *Liberta*-t.

### Gyászistentisztelet a budavári koronázó templomban.

Budapestről jelentik: IV. Károly király halála évfordulója alkalmából a budavári koronázó Mátyás-templomban gyászmise volt, melyet Csernoch János hercegprímás celebrált, Ernst Sándor pápa preláthus, Breyer István és Csizsárik János — címzetes püspök — segédletével. A gyászistentiszteleten megjelent a kormányzó: Horthy Miklós, József Ferenc főherceg, Augustia és Zsófia főhercegnők; a kormány képviselőjében Daruváry Géza, Vass József és gróf Csáky Károly miniszterek; a hadsereg képviselőjében vit. Nagy Pál, Sós Károly, Szurmay Sándor, Jánky Keesárd altábornagy, báró Than Károly altábornagy, Balassa altábornagy, Saklender altábornagy, Wipplinger tábornok, városparancsnok, Révy tábornok és Kirchnopf Károly tábornokok jelentek meg.

A templom belseje fekete draperiával volt bevonva, a katedrális a magyar királyi korona mellett az osztrák császári és a cseh királyi korona, az osztrák főhercegi fővegnyugodott, valamint a Szent István-rend nagy szalagja, grémántesztálgokkal díszítve. A katedrális körül dísznövények állottak, melyeknek nemzetiszóli szalagján ez a felírás volt olvasható: *IV. Károly emléke-*

## Öröklakások épülnek Király-utca üres telkén

A Simonyi-ut mellett osztják ki a földreform-házhelyeket. Jövő héten kezdődnek a tárgyalások.

Az országos lakásépítési akció egyik legszükségesebb alapja volt a ház hely, telekosztás, amit részint már el is intéztek, részint most zárulnak le az utolsó tárgyalások. — Debrecenben a földbirtok szabad-kezekben való széleskörű eloszlása nem ad okot a törvényadta ház hely kisajátítási jog végrehajtására, mégis liberálisan kezelték ezt a kérdést, mert a jelentkező ház helyigénylőket jegyzékbe vették és a földbirtokrendező bíróság kitzute a tárgyalást.

A tárgyaláshoz Lakner Géza ítélőtáblai bíró lett delegálva, aki a jövő hétre tüzte ki a tárgyalások kezdetét. A földbirtokreform törvény értelmében a vagyontalan hadirokkantak, hadiárva, özvegyek, tisztviselők, iparosok és munkások igényelhetik a ház helyet, a melyet valamelyik nagybirtokból vagy hadiszerzemény jellegű telekből lehet kisajátítani. A debreceni földbirtokrendezés Debrecen városának külső területét jelölte meg a ház helyek kisajátítására és a tárgyalások során megegyezés történt arról, hogy az új házak lehetőleg a város kiépített, forgalmilag hekkapcsolható és közutakkal ellátott, építkezésre alkalmas homokos részében épüljenek.

A tanács a jövő nyak Debrecen egyik legértékesebb területét, a Simonyi-ut mellett elterülő földet ajánlotta fel a földbirtokrendező bíróságnak. Itt fog felépülni az új városrész, ahol az építkezők hatóságilag megállapított áron jutnak hozzá a telekhez építési kötelezettség mellett.

A Simonyi-ut körüli telekkiosztással egy időben egy tőkecsoport is

akcióba lép, hogy a lakásinség megszüntetésére a szövetségi alapon tömörülő telekigénylőket emeletes házak építésével öröklakáshoz juttassa. Ezek a két-három emeletes szövetségi házak a város belterületén, a Király-utca üres telkein épülnének. Itt is a város tulajdonát képező telkek kerülnek kisajátítás alá, de az építkezés csak abban az esetben engedélyezhető, ha a szövetségi örök lakás házak a város fejlődési szempontjai szerint épülnek.

A ház hely kisajátítási akcióval kapcsolatban mindenestre érdekes megállapítást szegzett le dr. Tólay Zoltán tb. tanácsnok, az ügy alapos ismerője és referense. — Debrecenben — ugymond — szerencsés állapotok vannak más városoktól eltérően, mivel itt telekhiányról még beszélni sem lehet. A magánbirtokosság tulajdonában ugyanis még a város belső területén is olyan nagyszámu beépített telek van, hogy az esetleges építő szándéku vállalkozók tetszés szerinti helyen és nagyságban vásárolhatnak ház helyet. Ennek dacára a tanács készséggel eleget tett a földbirtok törvény intézkedéseinek és a kisajátítási akció szabad lefolyása elé semmiféle akadályt nem gördített. Így tehát minden építeni akaró igény jogosult hozzá fog jutni telekhez és ha a viszonyok lehetővé teszik, néhány éven belül a kisemberek családi otthona készen lehet, hogy végre önmagától megoldódják a végtetessé válható lakáshiány, amin semmiféle rendszabály és rekvizitálás nem birt anyhiteni.

## A varga-kerti hipnotizált tolvaj a vádlottak padján.

Aki a hipnotizmussal védekezik. — Három évi fegyházra ítélték.

A Varga-kertet és környékét sok ideig izgalomban tartotta az a sok kisebb-nagyobb betörés, tolvajlás, melyet ismeretlen tettes rejtélyes uton-módon követett el, válogatás nélkül, egyesek és vállalatok kárára.

A naponként megismétlődő, végrehajtásában egymáshoz nagyon is hasonló büntény-sorozat mindaddig teljes homályban maradt, míg a Mezőgazdasági Gépgyár kárára egy nagyobb szabásu lopás nem történt. A gyár vezetősége azonnal fix-pontot mutatott a nyomozó hatóságnak, mely azonnal megfigyelés alá helyezte Kovács János varga-kerti lakost. A gyanu egyre erősödött, mikor egy váratlanul érkező házkutatás alkalmával olyan tárgyakra akadtak Kovács János házában,

melyeknek eredetére vonatkozólag semmiféle észszerű magyarázatot nem tudott adni a gyanúsított.

A vallatás további során, a keresztkérdések tüzeiben azután megtört és töredelmes vallomást tett.

Előadta, hogy hosszú idő óta bünnös uton szerzi meg megélhetésére dologi alapjait.

Könnyes szemmel vallotta be, hogy éjnek idején, mikor már

felesége is elaludt, magára öltötte éjszakai ruháját, betörő-szerszámokkal jól felszerelve elindult a Varga-kerti házak között. Temérdek mennyiségű elmozdítható dolgot lopott össze. A dugó-huzótól kezdve a Schliek-Nikolson géprezsekig mindent ellopott, ha csak tehető. Serly büntető-tanácsa ma tárgyalta a tömeges tolvajlások hőse bünygyét. A vádlott

tizennyolc betöréses lopást ismert be a bíróság előtt, hol azzal védekezett,

hogy egy Berger nevű tizedes még 1918-ban meghipnotizálta s azóta

predesztinálva érezte magát a lopások elkövetésére.

A bíróság megvizsgálta Kovácsot, de az orvosi vizsgálat azt állapította meg, hogy Kovács a büntények elkövetése idején teljesen normális volt, tehát teljes büntetőjogi felelősség terheli.

A bíróság enyhítő körülménynek vette a vádlott töredelmes beismerését, családjának szerény anyagi viszonyait s csak három évi fegyház büntetésre ítélte. — Az ítélet jogerős.

— Az Ev. Biblia óra minden szerdán délután 5 órakor lesz megtartva, melyre a Luther Szövetség vezetősége ezuton is felhívja az érdeklődők figyelmét.

Kávéházban, vendéglőben és a fodrásznál követelje a Debreczent.

## Csak egy mosolyt I...

Az alábbi sorokat egyik közismert orvosunkról jegyeztük fel, kit nemrégiben rémült robajjal vertek föl éjnek éjszakáján, hogy egyik gazdag és előkelő betegéhez menjen, aki — mint mondták — már a halálán van.

A beteg képzeldött. Sokkal rosszabbnak tartotta a baját, mint a mekkora volt és az orvos előtt keservesen nyögött, pedig alig voltak fájdalmak.

— Jaj, doktor ur — fogadta sóhajtózva — borzasztó rosszul vagyok, azt hiszem, meg is halok...

Az orvos megvizsgálta a beteget alapos lelkiismeretességgel. Aztán így szólt:

— Megesínálta ön már a végrendeletét?

— Nem — rémüldözött a beteg. — De... De... Tehát doktor ur azt gondolja?

— Hogy hívják a közjegyzőjét?

A beteg megmondta.

— Hivassa ide!

— De doktor ur, azt hiszem, hogy talán mégis... izé...

— Hivassa csak el. És hivassa az atyját is, valamint a két fiát...

— Te-hát meg kell hal-nom?... — nyöszörögte a beteg.

— Nem, felelt az orvos. — Istenments! Nem kell meghalnia. Hanem — tudja — nem akarok az egyedüli tökfűlkő lenni, akit ön késő éjszaka, minden hiábalóságért kirángasson az ágyból!

— A Fülér Egyesület közgyűlése, hó 3-án délután 6 órakor lesz megtartva 5-i választmányi közgyűlése. — A közgyűlésen Farkas Győző lelkész a „keresztység és a nő” címen tart előadást.

— A város fogja felépíteni a vásárpénztárt. Az építendő hus-és vásárpénztár ügyében hétfőn délelőtt értekezletet tartottak a városháza tanácstermében, ahol az érdekeltek, a debreceni hentes szakosztály képviselői is megjelentek. Dr. Vásáry István adóügyi tanácsnok kimerítően ismertette a tanács tervét. A város elsősorban a husiparosok érdekeit tartja szem előtt a vásárpénztári intézmény létesítésével. Semmiesetre sem akarta ebben a kérdésben a monopolum jogát érvényesíteni és ha a husiparosok a várostól függetlenül akarnak egy hasonló intézményt létesíteni, a tanács hajlandó terveiről lemondani. A jelenlevő hentesek és mészárosok kijelentették, hogy ezek után minden kifogásukat visszavonják és szívesen veszik, ha a tanács állítja fel az égetően szükséges vásárpénztárt.

— Mentha termelés fejlesztése A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara évek óta céludatosan törekszik, a gyógynövény termelés és gyógy-növény gyűjtés elősegítésére. — A Kamara ezen munkásságának egyik figyelmet érdemlő része a mentha termelés fejlesztése. — A Kamara által szervezett mentha termelés ügyében most értekezlet volt a Kamaránál, amelyen a mentha termesztő dr. Darvaas Ferencz és a mentha feldolgozásáról dr. Széll László tartottak előadást. — A Kamara részéről dr. Rác Lajos kamarai igazgató és Horkay Lajos a gyógynövény kísérleti telep vezetője ismertették a mentha termelés előnyeit és a termelés megszervezését. — Aki részt kívánna venni a termelésben, tájékoztatást kaphat a Mezőgazdasági Kamara hivatalában.

### Halálozások.

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a következő halálozások jelentették be:

Zsirnoveczky Julianna gk. 3 hónapos, Nagyhegyesi-ut 2. — Kiss József napszámos ref. 74 éves, Szabolcs-utca 9. — Faragó István ref. 7 hónapos, Percses-utca 9. — Holló György rk. 28 éves, Momok-utca 26. — Özv. Tóth Ferencné Sárvári Vilma ref. 79 éves, Hatvan-u. 3. — Tóth Ferenc ref. 4 napos, József tér, herceg-utca 59. — Özv. Buray Jánosné Gulyas Zsuzsanna ref. 65 éves, Tannó-utca 6. — Duka Jánosné Kovács Mária ref. 55 éves, Virág-utca 6. — Szőlősi Imre ref. 3 hónapos, Honvéd-utca 5. — Özv. Kun Gáborné ref. 28 éves, Pallag 117 szám.

— A Dócy-intézet Csokonai-ünnep. A református Leány középiskola Csokonai születésének 160 éves évfordulójára alkalmával április 19 és 21-én délután 3 órakor a Csokonai színházban ünnepélyt rendez, mely a rendes iskolai ünnepélyek keretében messze felülemelkedik. A műsor közép pontjában Csokonai „Jurca vitézi versezete” az irodalomtörténeti fontosságú „Dorottya” áll, melyet erre az alkalomra az intézet egyik tanára alkalmazott színtre. — Megelevenedik benne a nagy debreczeni poéta kora, sorra felvonulnak a már már elfeledett táncok, melyek a régi magyar társaságot annyira vonzóvá tették és végül megcsendülnek a szereplők ajkán az édes bus Csokonai dalok. A műsorból száma is mind Csokonai vonatkozású, s nagyszerű keretbe foglalja a „Dorottya”. Jegyek mindkét előadásra Springer könyvkereskedésében kaphatók.

— Dr. Tankó Béla Mezőtúron. Dr. Tankó Béla egyetemi tanár a J. V. E. T. H. S. E. debreceni csoportjának f. hó 5 én Mezőtúron tartandó előadásán beszédet fog mondani. Az előadás műsora, melyet az előkészületek szerint mintegy 50—60 debreceni kiránduló is végig néz, a következő: 1. Benyovszky Mór saját verseit szavalja. 2. Magyar Mihály joghallgató Hubay darabokat hegedül. 3. Peleskey Sándor szénior szaval. 4. Páricsi hegedűművész hegedű játéka. 5. Dr. Tankó Béla előadása. 6. Farkas László és Solyomossy József Herczeg F. egyik drámai jelene át adják elő. Az előadást a „Hol a férj” c. vígjáték fejezik be, melyben Popovics Konstantin, Kise Imre, Széchy Mária és Eperjesi Mihály szerepelnek. A konferánsz szerepét Széchy János tölti be. Az előadásra hívek szerint dr. Baltazár Dezsdő püspök és dr. Hadházi Zsigmond főispán is kiutazik Mezőtúrra.

— A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Tiszántúli Méhészegyletek Szövetsége felhívják azon méhészkedők figyelmét, akik a múlt évben a megalakítani tervezett Méhész Szövetkezetre részjegyeket jegyezve azok értékeit be is fizették, — hogy a három szarvascsészes méhészesztendő miatt ez alkalommal meg nem valósítható ezen terv a kerületi méhésztekezlet határozata folytán jobb időkre halasztván, a befizetéseket a kamara a befizetőknek visszautalni rendelte el. A magas postaköltség (egyenként 1130 K) miatt közvetlenül csak azon befizetőknek küldhető vissza pénzük, akik legalább 2000 koronát fizettek be. Ezen pénzek már vissza is küldtek. Azok, akik 2000 koronánál kisebb összeget fizettek be, ezen befizetéseiket a kamara határidőnél május hó 1-ig felvehetik, május hó 1. után fel nem vett összegek a kerületi méhésztekezlet határozata szerint a Tiszántúli Méhészegyletek Szövetsége javára, méhészelői közcélokra adatként ki.

### Ausztriából egy állítólag debreczeni származású tiszt előélete után érdeklődnek.

A felsőausztriai Linzből megkeresés érkezett a debreceni rendőrséghez. A megkeresést a linzi Gendarmerie parancsnokság küldte a debreceni rendőrségnek. A megkeresésben a linzi esendőség azt tudatja a debreceni rendőrséggel, hogy a napokban Linzben őrizetbe vettek egy Soltész Elek debreceni születésű volt 15. huszár ezredbeli állítólagos hadnagyot. Kihallgatásakor az illető elmondta, hogy ő Soltész Gábor debreceni földművelő fia a Magyarországból IV. Károly király második látogatása után ment át Ausztriába.

A megkeresés szerint az állítólagos debreceni származású fiatal hadnagyot találtak egy keresztlevelet, melyről a linzi esendőség azt tettezi fel, hogy hamis a bélyegző rajta és hogy azt ő állította ki. A megkeresés alapján a rendőrség nyomozást indított, de eddig még nem sikerült Soltész Elek debreceni családjára vagy rokonaira megtalálni.

Most a rendőrség a „Debreceni” újságnak arra kéri mindazokat, akik Soltész Elekről közelebbit tudnak, hogy azt jelentsék a rendőrségen I. em. 65. sz. szobában vagy a büntetőosztályon.

### Az inas kalapáccsal leütötte mesterét.

Véres merénylet a Csapó-utcán.

Véres és a maga nemében páratlan merényletet követett el tegnap egy kovácsinas a gazdája ellen. A Csapó-utca 17. számú ház előtt történt, hogy lovasalásnál dolgozott Tóth Lajos kovács mester és inasa, aki munka közben gazdájával szeszszólalkozott, majd az alig 17 éves suhanc gazdájára fogta kalapáccsát és úgy fejezté, hogy

szemöldökcsonttöréssel a mentők eszméletlen állapotban szállították be Tóth Lajost a szemeszeti klinikára.

A rendőrség őrizetbe vette a merénylő kovács tanuló, aki ellen eljárást indítottak. Nem ártana az ilyen tanoncokat beutalni a javítóintézetbe.

### Álarcos bál helyett a halálba.

A féltékeny férj a háziharát helyett jelmezbe öltözött leányát lökte agyon.

Szatmárról jelentik: Taflan Viktor kereskedő névtelen levelet kapott, hogy felesége szerelmi viszonyt folytat egy főhadnaggal, aki mindig a nagykereskedő házában tölti az éjszakát, valahányszor a férj elutazik.

Vasárnap a kereskedők álarcosbált rendeztek. Taflan kijelentette a feleségének, hogy nem mehet el a mulatságra, mert Bukarestbe kell utaznia, ellenben azt tanácsolta, hogy az asszony ne zavartassa magát szórakozásában, annál is inkább, mert a jelmezét már megcsináltatta.

Taflan azonban nem utazott el, hanem a városban rejtőzött el és éjszaka lesbe állott saját villája mellett. Hajnal felé kocsit érkezett, amelyből két álarcos alak szállott

ki: egy kínai nő és egy katona. — Taflanban felforrta a vér, mert biztos volt benne, hogy a katonaruhás személy az a főhadnagy, aki vel a felesége megesalja. Revolvért rántott és feleségére lött, aki holtan rogyott össze. A második lövést a katonaruhás alakra tette. Halk női sikoly hangozott az éjben és az alak a földre zuhant. Taflan fölrülten tépte le az álarcot az alakról, akiben a saját lányát ösmerte fel.

Taflan a kettős gyilkosság után ájultan esett össze és a lövések számára elősiető szomszédok lakására szállították. A kereskedő, akit a rendőrség letartóztatott, kétségbeesésében cellájában felakasztotta magát.

### Gazdasági magvak:

Lucerna, Lóhere, Répa, Büköny, Angolperje, Kerti pázsit, Cinkorcirok, Kendermag, Mák, Borsó, Lencse stb. valamint:

### Erfurti konyhakerti és virágmagvak

a legiztosabban termő valódi jól bevált fajokban, legolcsóbban kaphatók

**KONTSEK GÉZÁNÁL, Debrecen, Kossuth-utca.**

### Killer Ede butorgyáros, udvari szállító

villanyerőre berendezett butorgyára és modern lakberendezési vállalata  
Debrecen, Ferencz József-ut 68. sz.

A debreceni Faipar RT elsőrendű gyártmányainak, valamint a debreceni Gőzfűrés és Faáruvgyár RT hajlított bucsorainak kizárólagos eladási helye Debrecen város területén.

Allandó butorkiállítás: ebédlő, háló, uriszoba és leányzóba berendezésekben, ugyszintén nagyválaszték konyha butorkában is!

A legszebb színekben, a legjobb minőségben

Tavaszi kangarnok méterenként **300,000 K**

Angol scheviotok méterenként **240,000 K**

nagy választék mosóárúknak felöltőszövetekben

**Feldheim Imre posztóháza**  
zabán Kossuth-utca 6. sz.

### Házasság.

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a következő házasságok kötötték meg:

Kivay Demeter Traján pincér gk. és Kerti Mária ref. — Walter Mandel László könyvelő izr. és Rosenberg Heléna izr. — Varga Andras napszámos ref. és Kenderes Julianna ref.

— Dr. Tóth Ferencné meghalt. Nagy csapás érte Debrecen egyik legelőkelőbb családját, a Tóth családát: azv. Tóth Ferencné, született Sárvári Vilma a házóné délután 79 éves korában elhunyt. Tóth Ferencné a debreceni urf. családoknak egyik legutolsóbb alakja volt. Férje, Tóth Ferenc a debreceni járásbíró első vezetője volt s életében jelentős szerepet játszott társadalmi életünkben. Az elhunyt asszony gyermekei: dr. Tóth András nyugalmozott kuriai bíró, ügyvéd és dr. Tóth Emil városi tanácsnok szintén előző pozíciókat töltek be. Özv. Tóth Ferencné temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Kossuth utcai református templomból.

— Vigszínház: Mosjonkine „Karnevál gyermeke”.

— Dr. Jósza Ödön megoperálták. Mint sajnálattal értesülünk a debreceni orvosi kar kiváló tagja dr. Jósza Ödön súlyosan megbetegedett, úgy hogy sürgősen operációt kellett rajta végrehajtani. Az operáció jól sikerült és remélhetőleg dr. Jósza minél hamarabb visszanyeri egészségét.

— Uj egyenruhát kapnak a vármegyei hajdúk. A régint megette az idő vas foga. Ujat kellett rendelni. Hat vármegyei hajdú új mundért kap. A díszruhák ára tételesen kiadást okoz a vármegyének. Drága a finom szövet. A ruhák árát még nem lehet biztosan tudni, de darabja előreláthatólag többé kerül másfél millióra.

### Eljegyzés.

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a következő eljegyzést jelentették be:

Fóris Sándor napszámos ref. és Bartó Mária ref.

— „Karnevál gyermeke” Vigszínház, Mosjonkine.

— Elloptak egy vízmércét. A Máv. budapesti fűtőház főnöksége feljelentést tett a rendőrségen, hogy az egyik Debrecen felé irányított mozdonyról egy értékes vízmércét elloptak. A nyomozás megállapította, hogy a lopást Debrecen állomás előtt követték el. A rendőrség a nyomozást megindította.

— Betörők garázdálkodtak. A Máv. budapesti fűtőház főnöksége nappal ezeldt feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakását ismeretlen tettesek feltörték és onnan 2 millió korona értékű fémnemet loptak el. A feljelentés alapján a rendőrség nyomozást indított a betörők ellen.

Eladó 200 négyszögöl szőlővel beültetett villatelek, Komlóssy-ut 15. szám.

— Tekintse meg a legújabb fényképfelállítást Liener Béla műtermének Csapó-utca 1. szám alatti kirakataiban.

— Raktáron a legújabb csépekályhák, takaréktűzhelyek, kenderdalkok, elváltak átrakást és tisztítást is. Drisch Károly, Debrecen Piac-utca 89.

— Mosjonkine: „Karnevál gyermeke”, Vigszínházban!

— Tisztviselő címet mértek után elváltat DREGÁN cipőszalon. Király-u. 5. Telefon 510.



Közgazdaság

Megjavult a tőzsde.

A kosátpénz 3.75-4 százalék.

Bizakodó hangulatot mutatott ma az értéktőzsde.

Később azonban a kuliszban határozottan barátságos irányzat kezdett felbukkanni.

A második felidőben a javulás folytatódott.

További javulás az utótőzsdén.

A zárlat felé mutatkozó kedvezőbb felfogás az utótőzsdén is folytatódott.

mat. A kulisz értékek közül egyedül a Salgonál volt kisebb visszafejlődés.

Elofordult árfolyamok az utótőzsdén: Kor. bank 1789, Levante 380, Izzó 825.

Zürichi zárlat.

Berlin 125, Holland 215 és egyenyed, Newyork 371, London 2458, Paris 3075, Milano 2907 és egyenyed.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén az irányzat tartott változás nem fordult elő.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 302 és fél-305, egyéb 300-

302 és fél: 79 kilós tiszavidéki buza 307 és fél-12 és fél, egyéb 305-310; rozs 270-75; tak. árpa 280-90; sör-árpa 330-60; zab 260-65; tengeri 240-50; korpá 205-10. A magvak változatlanok.

A takarékkorona árfolyama.

100 takarékkorona április hó 2-án egyenlő 111 papirkoronával.

Ferencvárosi sertésvásár.

Nyitvasári maradvány 195. Erkezett 36, eladatott 62. Árak: Könnyű 18-23.050, nehéz 20-25.000. Zártvásáron elkelt 3 darab a fenti árakon.

Nemesfémpiac.

A nemes fém piacon az irányzat és az üzlet esendes. Ezüst egykoronás 6150-6500, szinezést 1500-1600, szín-arany 50.000-52.000, arany huszkoronás 335-350.000, platina 220-240.000.

NYILTÉR.\*

Tudomásomra jutott, hogy felilem olyan hírek keringenek mely szerint Én fizetésképtelen vagyok.

Siern Friczi

„friczi“ kalapszalonn.

\* E rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

A debreceni Szent György-napi vásár sorrendje.

Április 7 hétfő, 8 kedd, 9 szerd. bőr, gyapjé, méz, dió stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona és terményvásár. 10-11. csütörtök, péntek juhvásár. 12-13. szombat, vasárnap sertésvásár. 13-14. vasárnap hétfő lovásár. 14-15. hétfő, kedd baromvásár.

APRO NIRDEZESER.

ELSŐRENDÜ kárpitos Szabó József, Varga utca 1. Szent Anna-u. sarok. Kész hercserek raktáron.

HENCSEREK, plüss, szövét, bőr, vászon, diványok, afrik lőször maracok, szalon és bőrgarnitúrák készszen kaphatók.

VILLAMOS világítási, csengő, motort valamint telefon berendezéseket, javításokat jótállással, legutáncosabban készíti „Elektra“ villamossági és erőátviteli vállalat. Hatvan utca 2. Telefon 895.

ELADÓ egy faj farkaskutyá. Cím a kiadóban.

BEKÖLTOZHETŐ, gazdálkodóknak, iparosoknak alkalmas ház eladó. Tivár-utca 11.

BOCZONÁDI méhészeti cikkek kiadólagos eladása Bakos vasútiállomáson Csapó utca 88. Telefon 6-20.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF. Kiadja a T. H. könyv és lapkiadóvállalat r. t.

Nyomatott a Tiszántuli Hírnap nyomdájában.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árfolyamai ezer koronákban.

A legalacsonyabb, legmagasabb és záróárfolyamok 1924 április 2-án.

Table with multiple columns listing exchange rates for various banks, commodities, and companies. Columns include Bankok, Takarékpénztárak, Biztosítók, Malmok, Cukorgyárak, Sörgyárak és szeszipari vállalatok, Textilipari vállalatok, Vegyipari vállalatok, Gáz- és villamossági vállalatok, and others.